

Άρειος Πάγος 57/1978,

Πηγή: Ποιν. Χρ. Τόμ. ΚΗ' 1978 σελ. 409

Περίληψη: "Έννοια αμελείας. - Πότε υπάρχει ιδιαίτερα νομική υποχρέωσις επί παραλείψεως. - Πηγάζει και εκ της ιδιαίτερας σχέσεως του υποχρέου προς τους μετ' αυτού υποκειμένους εις κοινόν κίνδυνον διά την πηγήν του οποίου ευθύνεται, εξ ης σχέσεως, επιβάλλεται αυτώ ως νόμιμον καθήκον η ενέργεια των δεόντων προς απόκρουσιν του κινδύνου και αποτροπήν της βλάβης. - Ορθώς κατεδικάσθη επί ανθρωποκτονία και σωματική βλάβη εξ αμελείας ο αναιρεσείων εργολάβος οικοδομών, όστις κατά την αφαίρεσιν ξυλοτύπου - υφ' ετέρου συγκαταδικασθέντος - παρέλειψε να επιβλέψη και να επιστήση την προσοχήν του αφαιρούντος διά τον κίνδυνον, με αποτέλεσμα να καταπέση το επ' αυτού στηριζόμενον αναβατόριον και να θανατωθή εις ως και να τραυματισθή έτερος των εργαζομένων εις την οικοδομήν".

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο αντιπρόεδρος: Η. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Εισηγητής ο αρεοπαγίτης: Ι. ΚΟΥΣΟΥΛΑΣ

Δικηγόροι Η. Παρασκευάς, Σ. Λυμπεράκης

Επειδή εκ της διατάξεως του άρθρου 28 Π.Κ. σαφώς προκύπτει, ότι διά την ύπαρξιν αμελείας απαιτείται η διαπίστωσις, ότι δεν κατεβλήθη υπό του δράστου η κατ' αντικειμενικήν κρίσιν απαιτούμενη προσοχή, ην πας μετρίως συνετός και ευσυνειδήτος άνθρωπος υπό τας αυτάς πραγματικάς περιστάσεις δύναται να καταβάλη, επί τη βάσει των νομικών κανόνων, της κρατούσης εν ταις συναλλαγαίς συνηθείας και της κοινής κατά την συνήθη πορείαν των πραγμάτων πείρας και της λογικής και ότι ηδύνατο ο δράστης, ως εκ των προσωπικών αυτού περιστάσεων, γνώσεων και ικανοτήτων του να προΐδη ως δυνατόν και ν' αποφύγη το παραχθέν αξιόποινον αποτέλεσμα. Εξ ετέρου κατά την διάταξιν του άρθρου 15 του αυτού Κώδικος, όπου ο νόμος διά την ύπαρξιν αξιόποίνου πράξεως απαιτεί την επέλευσιν ωρισμένου αποτελέσματος, η μη αποτροπή τούτου τιμωρείται ως η δι' ενεργείας παραγωγή, εάν ο υπαίτιος της παραλείψεως είχαν ιδιαίτεραν νομικήν υποχρέωσιν, όπως παρεμπόδιση την επέλευσιν του αποτελέσματος. Εκ της διατάξεως ταύτης σαφώς προκύπτει, ότι, αναγκαία προϋπόθεσις της εφαρμογής της, είναι η ύπαρξις ιδιαίτερας νομικής υποχρέωσεως του υπαίτιου προς ενέργειαν, τείνουσαν εις την παρεμπόδισιν του αποτελέσματος, επί τη πραγματώσει του οποίου ο νόμος επιβάλλει ποινήν. Η υποχρέωσις αύτη δυνατόν να πηγάζη εκ ρητής διατάξεως νόμου, εκ συμπλέγματος νομικών καθηκόντων συνδεομένων με ωρισμένην θέσιν του υποχρέου, εκ προηγουμένης πράξεως αυτού και εξ ιδιαίτερας σχέσεώς του προς τους μετ' αυτού υποκειμένους εις κοινόν κίνδυνον διά την πηγήν του οποίου ευθύνεται, εξ ης (σχέσεως), βάσει των γενικών του δικαίου αρχών, επιβάλλεται αυτώ ως νόμιμον καθήκον ή ενέργεια των δεόντων προς απόκρουσιν του κινδύνου και αποτροπήν της βλάβης των άλλων. Εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ του συνδυασμού αιτιολογικού και διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, το εκδόν αυτήν Τριμελές Εφετείον Αθηνών εδέχθη ως αποδειχθέν εκ των εν αυτή αναφερομένων αποδεικτικών μέσων, ότι ο κατηγορούμενος Χ.Γ., ήδη αναιρεσείων, εργολάβος οικοδομών τυγχάνων, είχαν αναλάβει διά συμβάσεως υπεργολαβίας την κατασκευήν ωρισμένων οικοδομικών εργασιών και δη το κτίσιμον διά τούβλων επί της ανεγειρομένης επί της οδού Μαρτινέγκου 13 εν Αθήναις οικοδομής, της οποίας προσφάτως είχαν αποπερατωθή αι εκ σκυροδέματος (μπετόν (αρμέ) εργασίαι, τας οποίας είχαν αναλάβει έτερος εργολάβος. Διά την μεταφοράν των τούβλων εις τους ορόφους της οικοδομής ο αναιρεσείων χρησιμοποιεί μικρόν βενζινοκίνητον γερανόν (αναβατόριον), ον χειρίζετο ο αδελφός του Α.Γ. και ο οποίος είχε στηριχθή και επί του ξυλοτύπου της τελευταίας πλακός (οροφής) της οικοδομής, του ξυλοτύπου τούτου τοποθετηθέντος παρ' άλλου εργολάβου και μη έχοντος αφαιρεθή υπό τούτου, καίτοι αι εργασίαι του είχαν περατωθή. Την 2 Ιουλίου 1973, καίτοι ο ρηθείς γερανός ήτο εν λειτουργία, προσήλθε ο Κ.Π. και ήρξατο ν' αφαιρή τον ρηθέντα ξυλότυπον και εκ της τελευταίας πλακός, ένθα εστηρίζετο ο γερανός. Ο αναιρεσείων, καίτοι αντελήφθη αυτόν, να προβαίνη εις την αφαίρεσιν του ξυλοτύπου και εκ του σημείου τούτου της οικοδομής, εφ' ου εστηρίζετο ο γερανός, εξ αμελείας του, ήτοι ένεκεν ελλείψεως της προσοχής, ην ώφειλεν εκ των περιστάσεων και ηδύνατο να καταβάλη και κατά παράβασιν των καθηκόντων του, δεν επέξειξε την ενδεικνυομένην προσοχήν κατά την υπό του ρηθέντος συγκατηγορουμένου του Κ.Π. εκτέλεσιν της εργασίας αφαιρέσεως του ξυλοτύπου και παρέλειψε να επιβλέψη την αποξύλωσιν ταύτην (αφαίρεσιν του ξυλοτύπου) και ίδια να επιστήση την προσοχήν του αφαιρούντος τον ξυλότυπον, όπως διατηρήση άθικτον το μέρος εκείνου του ξυλοτύπου, εφ' ου εστηρίζετο ο γερανός (αναβατόριον) και ούτω ο τελευταίος εξ αμελείας του αφήρεσε και την σιδηράν ράβδον (καβίλλιαν), δι' ης ο γερανός εστηρίζετο επί του ξυλοτύπου, με αποτέλεσμα εκ των παραλείψεων αυτών να καταπέση το αναβατόριον εκ του ορόφου αυτού ομού μετά του χειριζομένου αυτό Α.Γ., επί του εδάφους και να υποστή η χειριστής τούτου θανατηφόρα

τραύματα εις διάφορα του σώματός του μέρη, εξ ων και απεβίωσε, συγχρόνως δε να τραυματισθή εκ του πεσόντος αναβατορίου και ο επί του εδάφους εργαζόμενος εργάτης Δ.Κ., υποστάς βαρείας κακώσεις εις διάφορα μέρη του σώματός του. Μετά ταύτα κηρύξαν το δικαστήριο ένοχον τον κατηγορούμενον, ήδη αναιρεσίοντα, ανθρωποκτονίας εξ αμελείας του Α.Γ. και σωματικής βλάβης εξ αμελείας του Δ.Κ., διέλαβε εν τη αποφάσει του την κατά τα άρθρα 139 Κ.Π.Δ. και 93 του Συντάγματος ειδικήν και εμπειριστατωμένην αιτιολογίαν, αφού εκτίθενται εν αυτή, διά σκέψεων πλήρων, σαφών και μη αντιφατικών, τα εκ της αποδεικτικής διαδικασίας προκύψαντα πραγματικά περιστατικά, τα μέσα εξ ων ταύτα προέκυψαν, ως και οι λόγοι, δι' ους καθ' υπαγωγήν τούτων εις τον νόμον το εκδόν αυτήν Δικαστήριο έκρινεν, ότι ο κατηγορούμενος, ήδη αναιρεσείων, είναι ένοχος των δι' ας κατεδικάσθη πράξεων, τελεσθεισών κατά τον εν τη προσβαλλομένην αποφάσει τόπον και χρόνον, ως και υπό τας λοιπάς εν αυτή ειδικωτέρας περιστάσεις. Σαφώς περαιτέρω διά της προσβαλλομένης αποφάσεως γίνεται δεκτόν, ότι η εκ παραλείψεως ευθύνη του αναιρεσίοντος στηρίζεται επί της προηγουμένης ενεργείας αυτού, της χρησιμοποιήσεως του γερανού, όστις εστηρίζετο επί του ξυλοτύπου, τον οποίον άλλος εργολάβος ετοποθέτησε, εξ ης ενεργείας του εγεννήθη το καθήκον αυτού, όπως, ως υπεύθυνος εργολάβος, βάσει των γενικών αρχών του δικαίου, επιβλέψη κατά την αποξήλωσιν του ξυλοτύπου και επιστήση την προσοχήν του ενεργούντος την αποξύλωσιν, όπως διατηρήση άθικτον το μέρος του ξυλοτύπου, εφ' ου εστηρίζετο ο γερανός, ώστε να μη διατρέξωσι κίνδυνον οι εις την οικοδομήν εργαζόμενοι εργάται και τεχνίται, πλην όμως ούτος, καίτοι αντελήφθη τον συγκατηγορούμενόν του και καταδικασθέντα επίσης διά τας αυτάς πράξεις Κ.Π. ν' αποξυλώνη τον ξυλότυπον, παρέλειψε να επιβλέψη την αποξύλωσιν και να επιστήση την προσοχήν αυτού, όπως μη αφαιρέση τον ξυλότυπον εκ του σημείου τούτου, εκ των παραλείψεών του δε αυτών επήλθε το αποτέλεσμα των αξιοποιώνων πράξεων της ανθρωποκτονίας και σωματικής βλάβης εξ αμελείας, το οποίον δεν απέτρεψεν ούτος. Κατ' ακολουθίαν τούτων ορθώς το δικαστήριο της ουσίας υπήγαγε τα γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά εις την νομικήν έννοιαν της αμελείας και ορθώς ηρμήνευσε και εφήρμοσε το περί ταύτης άρθρον 28 του Π.Κ., απορριπτέοι δε ως αβάσιμοι ελέγχονται οι τα εναντία υποστηρίζοντες λόγοι αναιρέσεως, μοναδικός του αναιρετηρίου και αμφοτέροι του δικογράφου των προσθέτων. Δέον όθεν όπως απορριφθή η αίτησις αναιρέσεως και καταδικασθή ο αναιρεσείων εις τα δικαστικά έξοδα (άρθρ. 583 § 1 Π.Κ. ως ετροπ. δι' άρθρ. 1 § 1 ν. 663/1967, εν συνδυασμώ προς το άρθρ. 3 § 3 αυτού) και την δικαστικήν δαπάνην της παραστάσεως πολιτικώς εναγούσης.